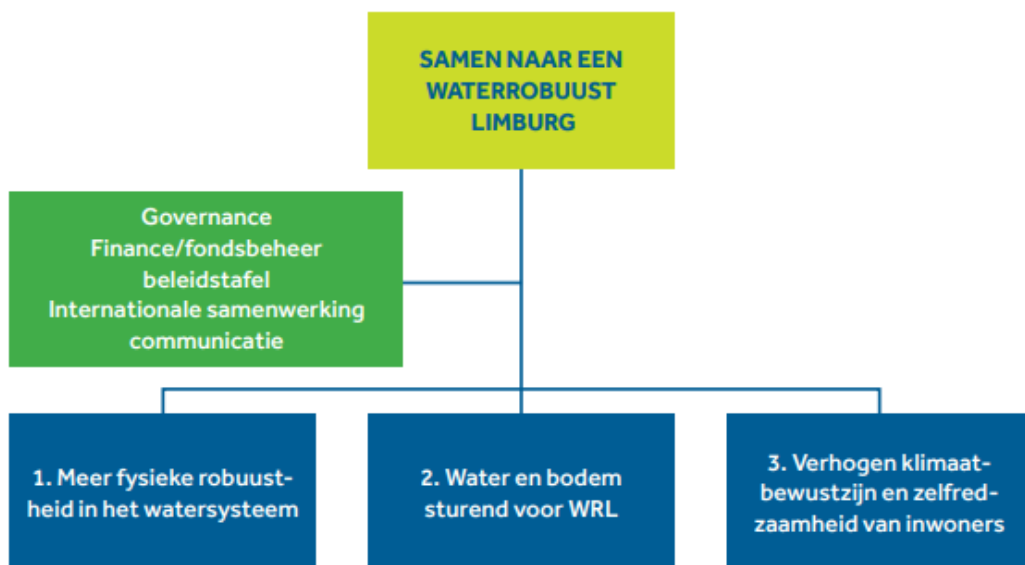

Programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg

Voortgangsrapportage WRL januari – september 2023

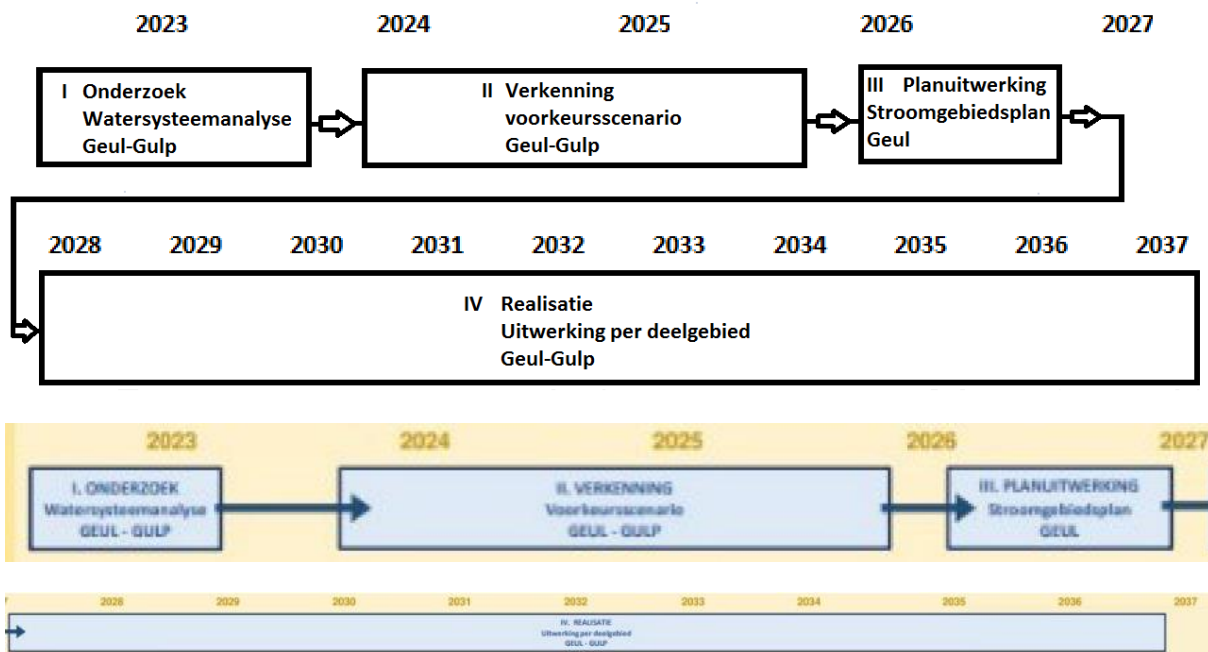
De voorliggende rapportage is de eerste voortgangsrapportage WRL. Het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg is een programma van en voor de Limburgse overheden. Een samenwerking tussen Provincie Limburg, Waterschap Limburg, de 31 Limburgse gemeenten en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het is een meerjarig adaptief programma dat de focus heeft op het regionale watersysteem, met ook aandacht voor het hoofdwatersysteem en zet de Limburgse opgave na de overstromingen van 2021 centraal.

Centraal Ontwerpsspoor in volgorde 1 Geul, 2 Geleenbeek en Roer, 3 Noord-Limburg**		
Onderzoek Geul		gereed
Verkenning Geul		In ontwikkeling
Planuitwerking Geul		Nog te starten
Gebiedsuitwerking/realisatie Geul		Nog te starten
Korte termijn acties		
Startpakket watersysteemanalyse Deltares: Geulmonding, Afvoercapaciteit Valkenburg		
Incidentele urgente situaties: Adelante Valkenburg		In ontwikkeling
Kansenbrigade		In ontwikkeling
Korte termijn kansen in het ontwerpsspoor: Mechelen, Wolfhagen, solitaire panden		In ontwikkeling

Gereedschapskist voor inwoners (verhogen zelfredzaamheid)		
Maatregelen zelfredzaamheid verzamelen en coördineren		gereed
Ontwikkeling en financiering Stimuleringsregeling Zelfbescherming Wateroverlast		In ontwikkeling
Individuele maatwerkoplossingen kwetsbare panden/objecten in kwetsbare gebieden		In ontwikkeling
Advisering vanuit Woonwijzerwinkel(s)		In ontwikkeling
Draaiboek voor buurten uitrollen over alle Limburgse gemeenten		In ontwikkeling
Effectiviteit maatregelen integreren in communicatiecampagne, specifieke communicatieproducten		In ontwikkeling

De ontwikkeling en financiering van de Stimuleringsregeling Zelfbescherming Wateroverlast is een langdurig proces. Naast een zorgvuldige formulering van inhoudelijke eisen en voorwaarden, vraagt het voorbereiden in organisatietermen ook de nodige tijd. Een subsidieregeling is niet zo maar geïmplementeerd.

Sub A De volgende inhoudelijke verkenningen en acties zijn gestart:

- **Verkenning Geulmondingsgebied (Bunde/Geulle)** Het Geulmondingsgebied is in 2021 zwaar getroffen. Deltares heeft nadere te onderzoeken maatregelen aangedragen. In de afgelopen maanden zijn de onderzoeksvragen geconcretiseerd. Het onderzoek is gesplitst in 6 deelonderzoeken die met elkaar samenhangen: 1. werking van de sifon, 2. opstuwingsvraagstukken in geval dijken worden aangelegd, 3. mogelijkheden voor afwateren naar Julianakanaal, 4. vangnet voor de noordelijker gelegen gehuchten Brommelen/Westboek (Geulle), 5. maatregelenpakketten in relatie tot elkaar en 6. optimaliseren houtvang. Gunning van het onderzoek Geulmondgebied is voorzien eind 2023. Afronding van deze verkenning is voorzien in de eerste helft van 2024. Dan zal duidelijk zijn welke maatregel of combinatie van maatregelen uitgewerkt en uitgevoerd worden.
- **Verkenning afvoercapaciteit en retentie Valkenburg** De mogelijkheid van een bypass is door Deltares globaal verkend. Gezien de impact van een dergelijke bypass is een nadere verkenning en haalbaarheidsstudie aan de orde. De verkenning voor een bypass wordt gecombineerd met een onderzoek naar hoe de overstromingsvlaktes tussen Gulpen en Valkenburg kunnen worden geoptimaliseerd omdat de benodigde capaciteit van een bypass sterk afhangt van de bovenstroomse berging in de dalvlaktes. In Q4 wordt de opzet van de haalbaarheidsstudie afgestemd met betrokken overheden en marktpartijen. De definitieve uitvraag voor de studie wordt vervolgens aanbesteed in Q1. De verwachting is dat de studie een jaar later wordt opgeleverd.
- **Bescherming Adelante Valkenburg** Een verkenning is nodig om te onderzoeken met welke beschermende en waterstand verlagende maatregelen er geen afwenteling ontstaat naar nabij gelegen bewoond gebied. Een tweede onderzoeksvraag is hoe naburige percelen, het gemeentelijk rioolstelsel en stroomafwaarts gelegen bruggen betrokken kunnen worden in het maatregelenpakket. Gunning aan adviesbureau in Q4-2023. De uitvoeringsplanning volgt uit het onderzoek.
- **Verkenning Mechelderbeek-Geul kern Mechelen**
Zowel de Mechelderbeek als de Geul, die beide door de kern Mechelen stromen, zijn ter plaatse buiten hun oevers getreden. Bezien wordt om een verkenning uit te voeren waarbij de huidige scope van het Water in Balans project uitgebreid wordt naar samenhang Mechelderbeek-Geul-rioolstelsel. Inmiddels is daarvoor een concept plan van aanpak opgesteld en besproken met het waterschap en de gemeente. In Q4 wordt de aanpak definitief gemaakt.
- **Panden zonder bescherming** In met name het buitengebied liggen solitaire en soms geclusterde panden die volgens de huidige normering weinig of geen bescherming genieten. Vaak zijn

het beeldbepalende panden, veelal monumentaal en met subsidie gerestaureerd en/of in stand gehouden. WRL focust op de lange termijn en op maatregelen op systeemniveau. WRL heeft niet expliciet de taak om individuele panden te beschermen, maar zal vanuit een integrale benadering deze panden in beeld houden bij het zoeken naar oplossingen voor de watermaatregelen.

Ad. 3.1, 3.2 In de eerste helft van 2023 is de methodiek van de risicogerichte normering in een **pilot gebied van Valkenburg nader uitgewerkt**. Het verdere vervolg zal conform de aanpak die in het opbouwplan is aangegeven parallel aan het ontwerpsoor van WRL worden opgepakt. Een voorstel voor de aanpak risico gerichte normering is in oktober 2023 in de RAT geweest.

Verhogen klimaatbewustzijn en zelfredzaamheid

Gereedchapskist voor inwoners en bedrijven

Spoor 2 is gericht om handelingsperspectief te geven aan inwoners en bedrijven. En draagt bij aan betere bescherming en voorbereiding bij (extreme) wateroverlast door het ontwikkelen van onderstaande producten en diensten.

2	Gereedchapskist voor inwoners (verhogen zelfredzaamheid	Opbouwplan	Prognose
C	Maatregelen zelfredzaamheid verzamelen en coördineren. <ul style="list-style-type: none"> • Overzicht genereren van bestaande maatregelen bij eigen organisaties en in het buitenland • Aan de slag met Water Advies Teams 	Q4 2025	
D	Ontwikkeling en financiering Stimuleringsregeling Zelfbescherming	Q4 2023	Q2 2024
E	Individuele maatwerkoplossingen kwetsbare panden/objecten in kwetsbare	Q4 2026	
F	Advisering vanuit de Woonwijzerwinkel(s)	Q4 2023	
G	'Draaiboek voor buurten' uitrollen over alle Limburgse gemeenten	Q4 2024	
H	Effectiviteit van de maatregelen integreren in communicatiecampagne(s)/plannen Specifieke communicatieproducten: <ul style="list-style-type: none"> • Actualiseren brochure 'Wateroverlast in je woning' en verbredendoelgroep • Relevante informatie over verzekeringen en risicokaarten beschikbaar stellen 	Q2 2024	

Ad F: de aanpak voor het verbreden van de woonwijzerwinkel naar klimaat- en waterbewustzijn en zelfredzaamheid is in ontwikkeling en het plan van aanpak om dit te realiseren is conform planning gereed in Q4 2023

Ad G: Een eerste draaiboek is gereed en conform planning verspreid onder alle Limburgse gemeenten. In Q4 2023 vindt een doorontwikkeling plaats.

Ad H: de brochure is inhoudelijk gereed en in samenwerking met bewonersgroepen opgesteld. De brochure wordt vormgegeven zodat deze conform planning in Q4 2023 verspreid kan worden.

Ad I: In samenwerking met de partners is gekozen voor één communicatieplatform waar relevante informatie met betrekking tot waterveiligheid is ondergebracht; www.wachtnietopwater.nl. Deze website is in juli 2023 vernieuwd en sluit aan bij de behoefte van inwoners.

Internationaal

- Programmatische samenwerking op Stroomgebiedsniveau ✦ Betrokkenen: 5 Belgische gemeenten uit Wallonië; de Provincie Luik en SPW

•
Kern van het programma WRL is de stroomgebied aanpak: van bron tot monding. Dit maakt het relevant om ook in het Belgisch deel van het stroomgebied van de Geul en Gulp te zoeken naar maatregelen die het water langer vasthouden om daarmee de afvoeren te reduceren of op zijn minst de piekafvoeren af te vlakken. WRL neemt de lead in de programmatische samenwerking met Waalse gemeenten, de provincie Luik en de Service Public Wallonie. Dit heeft al geleid tot een intentie tot internationale samenwerking met betrekking tot een hydrologische studie en te treffen maatregelen in het stroomgebied van de Geul in België.